

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ

วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา

๑. พฤติกรรมพื้นฐานในการช่วยตนเองของเด็กเล็กในชนบทภาคกลาง
๒. พฤติกรรมพื้นฐานในการช่วยตนเองของเด็กเล็กในชนบทภาคกลางตามตัวแปรดังนี้
 - ๒.๑ เพศ คือ เพศชาย และ เพศหญิง
 - ๒.๒ ลำดับการเกิด คือ ลูกคนโต และ ลูกคนรอง
 - ๒.๓ ฐานะเศรษฐกิจคือ ฐานะเศรษฐกิจสูงและฐานะเศรษฐกิจต่ำ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กเล็กอายุตั้งแต่ ๒ ขวบ ๓ เดือน ถึง ๓ ขวบ ๕ เดือน ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตชนบทภาคกลาง จำนวน ๘๖ คน ซึ่งในกลุ่มนี้ได้จำแนกออกตามตัวแปรเพศชาย หญิง ลูกคนโต ลูกคนรอง และกลุ่มฐานะเศรษฐกิจสูงกับกลุ่มฐานะเศรษฐกิจต่ำ กลุ่มละ ๔๔ คนเท่า ๆ กัน

การเก็บและการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามนี้ สัมภาษณ์มารดาของเด็กตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมพื้นฐานของบุตรตนเองทั้ง ๕ ด้าน ใน ๔ ลักษณะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. วิเคราะห์ข้อมูล โดยคำนวณค่าร้อยละของจำนวนเด็กที่แสดงพฤติกรรมทั้ง ๕ ด้านในลักษณะต่าง ๆ จำแนกตามตัวแปรเพศ ลำดับที่การเกิด และฐานะทางเศรษฐกิจ

๒. ทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนจากค่าร้อยละที่คำนวณได้ โดยการทดสอบควายค่าซี (z - test) และสถิติไคสแควร์ แบบการไชคาแกของเยตส์

๓. นำเสนอข้อมูลในรูปของตารางและกราฟ (Yate's Correction)

ผลการวิจัย

๑. ลักษณะพฤติกรรมพื้นฐานของเด็กเล็กในชนบท

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้ส่วนใหญ่มีความสามารถในการแสดงพฤติกรรมพื้นฐานได้ควยตนเอง เด็กส่วนใหญ่สามารถเล่นตามลำพัง และรับประทานอาหารได้เองทุกครั้ง และสามารถสวมเสื้อผ้าและถอดเสื้อผ้าได้เองเป็นบางครั้ง ในลักษณะเมื่อแม่เข้ามาเกี่ยวข้อง เด็กส่วนใหญ่จะยอมให้แม่เข้ามาเกี่ยวข้องทุกครั้งในพฤติกรรมการนอน และการสวมเสื้อผ้า ส่วนพฤติกรรมที่เด็กยอมให้แม่เข้ามาเกี่ยวข้องทุกครั้งน้อยได้แก่พฤติกรรมการเล่น และการรับประทานอาหาร ในลักษณะที่แม่กระตุ้นให้ลูกแสดงพฤติกรรมควยตนเองพบว่าเด็กส่วนใหญ่จะยอมทำตามแม่กระตุ้นทุกครั้งในพฤติกรรมการเล่น และการรับประทานอาหาร และยอมทำตามทุกครั้งน้อยที่สุดในพฤติกรรมการสวมเสื้อผ้า ในลักษณะที่แม่กระตุ้นหรือลง

โทษเด็กส่วนใหญ่จะเชื่อฟังเมื่อแม่คุยหรือลงโทษและพฤติกรรมที่แม่ลงโทษน้อยได้แก่พฤติกรรมกรรมการถ่ายยัสสาวะ และการถ่ายอุจจาระ

๒. ลักษณะพฤติกรรมพื้นฐานตามตัวแปร

๒.๑ ตัวแปรเพศ

จากการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนพบว่า เด็กชายและเด็กหญิงแสดงพฤติกรรมพื้นฐานทั้ง ๕ ด้าน ในแต่ละลักษณะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญแต่เมื่อพิจารณาจากคาร์อยละ เด็กชายที่สามารถทำพฤติกรรมได้เองทุกครั้ง มีคาร์อยละสูงกว่าเด็กหญิงในด้านการเล่น การถ่ายยัสสาวะ การถ่ายอุจจาระ และการนอน ส่วนเด็กหญิงที่สามารถทำพฤติกรรมได้เองทุกครั้ง มีคาร์อยละสูงกว่าเด็กชายในด้านการล้างมือ การรับประทานอาหาร การถอดเสื้อผ้าและการสวมเสื้อผ้าตามลำดับ

ในลักษณะเมื่อแม่เข้ามาเกี่ยวข้อง เด็กชายส่วนใหญ่ยอมให้แม่ช่วยเหลือทุกครั้งในพฤติกรรมด้านการนอน และไม่ยอมให้ขัดจังหวะในด้านการเล่น เด็กหญิงส่วนใหญ่จะยอมให้ช่วยเหลือทุกครั้งในพฤติกรรมการนอนเช่นกัน และยอมให้ขัดจังหวะได้บางครั้งในด้านการเล่น

ในลักษณะเมื่อแม่กระตุ้นคว้าวาจา เด็กชายส่วนใหญ่จะยอมทำตามที่แม่กระตุ้นทุกครั้งในพฤติกรรมการเล่น และยอมทำตามเป็นบางครั้งในพฤติกรรมการสวมเสื้อผ้า เด็กหญิงส่วนใหญ่ที่ยอมทำตามที่แม่กระตุ้นทุกครั้งในพฤติกรรมการรับประทานอาหารและยอมตามบางครั้งในพฤติกรรมการนอน

ในลักษณะเมื่อถูกแม่คุยหรือลงโทษ เด็กชายส่วนใหญ่จะเชื่อฟังบางครั้งในพฤติกรรมการเล่นไหว เด็กหญิงส่วนใหญ่จะเชื่อฟังทุกครั้งในพฤติกรรมการนอน

และการเล่น และแม่ส่วนใหญ่จะไม่เคยดหรือลงโทษทั้งเด็กชายเด็กหญิงในพฤติกรรมด้าน
การถ่ายปัสสาวะ และการถ่ายอุจจาระ

๒.๒ ตัวแปรลำดับที่การเกิด

ลูกคนโตและลูกคนรองส่วนใหญ่สามารถแสดงพฤติกรรมพื้นฐานได้ด้วย
ตนเองโดยลูกคนโตส่วนใหญ่สามารถเล่นตามลำพังได้เองทุกครั้งและสามารถสวมเสื้อผ้า
ได้เองเป็นบางครั้ง ลูกคนรองส่วนใหญ่สามารถรับประทานอาหารได้ด้วยตนเองทุกครั้ง
และสวมเสื้อผ้าได้เองเป็นบางครั้ง เมื่อพิจารณาจากรอยละ ปรากฏว่า รอยละของ
ลูกคนโตที่สามารถทำพฤติกรรมได้ด้วยตนเองทุกครั้ง มีค่าสูงกว่าลูกคนรองในด้านการเล่น
และการเคลื่อนไหว ส่วนลูกคนรองมี รอยละสูงกว่าลูกคนโตในพฤติกรรม การรับประทานอาหาร
การถ่ายปัสสาวะ การล้างมือ การถ่ายอุจจาระ การนอน การถอดเสื้อผ้า และ
การสวมเสื้อผ้าตามลำดับ แต่จากการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนพบว่า ลูกคนรอง
ที่สามารถช่วยตนเองได้ทุกครั้งในการถ่ายปัสสาวะ มี รอยละสูงกว่าลูกคนโตและแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ในลักษณะที่แม่เข้ามาเกี่ยวข้องของช่วยเหลือ ทั้งลูกคนโตและลูกคนรอง
ส่วนใหญ่จะยอมให้แม่เข้ามาเกี่ยวข้องของทุกครั้งในพฤติกรรมทุกด้าน ยกเว้น การเล่นและ
แม่ส่วนใหญ่จะเข้ามาเกี่ยวข้องของช่วยเหลือลูกคนโตมากกว่าลูกคนรองในพฤติกรรมทุกด้าน
ยกเว้นด้านการสวมเสื้อผ้า และจากการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วน พบว่าแม่
ที่เข้ามาเกี่ยวข้องของช่วยเหลือลูกคนโตในพฤติกรรมการถ่ายปัสสาวะมี รอยละสูงกว่า แม่
ที่เข้ามาช่วยเหลือลูกคนรอง และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

ในลักษณะที่แม่กระตุ้นควยวาระ ลูกคนโตและลูกคนรองส่วนใหญ่จะ
ยอมทำตามแม่กระตุ้นทุกครั้ง โดยทั้งลูกคนโตและลูกคนรองแสดงพฤติกรรมในทางต่าง
ๆ ใดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในลักษณะที่แม่หรือลงโทษ ลูกคนโตและลูกคนรองส่วนใหญ่จะเชื่อฟังแม่เมื่อถูกดุหรือลงโทษ ลูกคนโตส่วนใหญ่จะเชื่อฟังแม่ทุกครั้งในพฤติกรรม การสวมเสื้อผ้า และลูกคนรองส่วนใหญ่จะเชื่อฟังแม่ทุกครั้งในพฤติกรรมการนอน พิจารณาจากคาร์ยอละลูกคนรองที่เชื่อฟังแม่ทุกครั้งมีคาร์ยอละสูงกว่าลูกคนโตในพฤติกรรมทุกด้าน ยกเว้นการสวมเสื้อผ้า และการถอดเสื้อผ้า และจากการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนพบว่า คาร์ยอละของลูกคนรองที่เชื่อฟังแม่ทุกครั้งในพฤติกรรมการนอน มีค่าสูงกว่าลูกคนโตและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และคาร์ยอละของแม่ที่ไม่เคยดุลงโทษลูกคนโตในค่านการนอนมีค่าสูงกว่าแม่ที่ไม่เคยดุลงโทษลูกคนรอง และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๓. ตัวแปรฐานะเศรษฐกิจ

เด็กฐานะเศรษฐกิจสูงและเด็กฐานะเศรษฐกิจต่ำ สามารถแสดงพฤติกรรมไคควยตนเองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาจากคาร์ยอละ เด็กฐานะเศรษฐกิจสูงส่วนใหญ่สามารถเล่นตามลำค้ำไคเองทุกครั้ง และสามารถสวมเสื้อผ้าไคควยตนเองบางครั้ง และเด็กฐานะเศรษฐกิจต่ำส่วนใหญ่สามารถรับประทานอาหารไคเองทุกครั้ง และสามารถสวมเสื้อผ้าไคควยตนเองบางครั้ง เมื่อเปรียบเทียบระหว่างสองกลุ่ม เด็กฐานะเศรษฐกิจสูงที่สามารถทำพฤติกรรมไคเองทุกครั้งมีคาร์ยอละสูงกว่าเด็กฐานะเศรษฐกิจต่ำในพฤติกรรม การเล่น การนอน และการสวมเสื้อผ้า ส่วนเด็กกลุ่มฐานะเศรษฐกิจต่ำมีคาร์ยอละสูงกว่าเด็กฐานะเศรษฐกิจสูงในพฤติกรรม การรับประทานอาหาร การล้างมือ การถ่ายอุจจาระ และการถอดเสื้อผ้า

ในลักษณะที่แม่เข้ามาเกี่ยวข้อง เด็กทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่จะยอมให้แม่เข้ามาเกี่ยวข้องช่วยเหลือในขณะที่กำลังแสดงพฤติกรรมพื้นฐาน โดยเด็กกลุ่มฐานะเศรษฐกิจสูงส่วนใหญ่จะยอมให้แม่เข้ามาเกี่ยวข้องทุกครั้งในพฤติกรรม การถ่ายอุจจาระและการนอน และจะไม่ยอมให้เข้าไปเกี่ยวข้องเลยในพฤติกรรมการเล่น ส่วนเด็กฐานะเศรษฐกิจต่ำจะยอมให้แม่เข้าไปเกี่ยวข้องทุกครั้งในพฤติกรรมการนอน และยอมให้แม่เข้ามาเกี่ยวข้องบางครั้งใน

พฤติกรรมการเล่นเมื่อพิจารณาจากคาร์ยอละ เด็กฐานะเศรษฐิกิจสูงที่ยอมให้แม่ช่วยเหลือ
 ทุกครั้งมีคาร์ยอละสูงกว่าเด็กฐานะเศรษฐิกิจต่ำ ในพฤติกรรมตามลำดับดังนี้ การถ่ายอุจจาระ
 การสวมเสื้อผ้า การล้างมือ การถ่ายปัสสาวะ การเคลื่อนไหว การรับประทานอาหารและ
 การเล่น ซึ่งจากการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนพบว่า คาร์ยอละของเด็กฐานะ

เศรษฐิกิจสูงที่ยอมให้แม่ช่วยเหลือทุกครั้งในพฤติกรรม การรับประทานอาหารและการ
 ถอดเสื้อผ้า มีค่าสูงกว่าเด็กฐานะเศรษฐิกิจต่ำและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
 .๐๕ และคาร์ยอละของเด็กกลุ่มฐานะเศรษฐิกิจสูงที่ยอมให้แม่เกี่ยวข้องช่วยเหลือทุกครั้งใน
 พฤติกรรม การถ่ายปัสสาวะมีค่าสูงกว่าเด็กกลุ่มฐานะเศรษฐิกิจต่ำ และแตกต่างกันอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

ในลักษณะที่แม่กระตุ้นควยวาทา พบว่าเด็กฐานะเศรษฐิกิจสูงและเด็กฐานะ
 เศรษฐิกิจต่ำ ยอมทำตามที่แม่กระตุ้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาตามคาร์ยอละ
 พบว่าเด็กฐานะเศรษฐิกิจสูง ส่วนใหญ่จะยอมทำตามที่แม่กระตุ้นทุกครั้งในพฤติกรรมการ
 เล่น และเด็กฐานะเศรษฐิกิจต่ำส่วนใหญ่จะยอมทำตามที่แม่กระตุ้นทุกครั้งในพฤติกรรมการ
 รับประทานอาหาร

ในลักษณะที่แม่คุหรือลงโทษ พบว่าเด็กฐานะเศรษฐิกิจสูงและเด็กฐานะ
 เศรษฐิกิจต่ำแสดงพฤติกรรมในการเชื่อฟังได้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณา
 ตามคาร์ยอละพบว่าเด็กฐานะเศรษฐิกิจสูงส่วนใหญ่จะเชื่อฟังแม่ทุกครั้งในพฤติกรรมการนอน
 และจะเชื่อฟังเป็นบางครั้งในพฤติกรรมการเคลื่อนไหว สำหรับเด็กฐานะเศรษฐิกิจต่ำส่วน
 ใหญ่จะเชื่อฟังแม่ทุกครั้งในพฤติกรรมการนอน และจะเชื่อฟังเป็นบางครั้งในพฤติกรรมการ
 เล่น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรได้มีการศึกษาให้ละเอียดเฉพาะลักษณะใดลักษณะหนึ่งของการแสดงพฤติกรรมพื้นฐานทั้ง ๕ ด้าน ซึ่งอาจเป็นด้านความสามารถ การแสดงออกเมื่อแม่เข้ามาเกี่ยวข้องกับ การแสดงออกเมื่อแม่กระตุ้นด้วยวาจา หรือการแสดงออกเมื่อแม่ดูหรือลงโทษ

๒. น่าจะได้ศึกษาให้ลึกซึ้งถึงการแสดงพฤติกรรมพื้นฐานของเด็กในค่านอื่นๆ นอกเหนือจาก ๕ ด้าน ว่าจะมีผลทำให้เด็กแสดงพฤติกรรมเหมือนกันหรือต่างกัน ตามตัวแปรเพศ ลำดับที่การเกิดและฐานะเศรษฐกิจอย่างไรบ้าง

๓. ผู้ที่สนใจ น่าจะได้ศึกษาถึงตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจจะมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมของเด็ก เช่น อาชีพของบิดา มารดา อายุของมารดา หรือความหนาแน่นของครอบครัว เป็นต้น

๔. ควรจะได้ศึกษาซ้ำกับเขตชนบทอื่น ๆ ในภาคกลาง ว่าได้ผลเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร

๕. นอกจากดังกล่าวแล้ว ควรจะได้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างจากนี้ แต่ยังคงอยู่ในระยะวัยเด็กตอนต้น เพื่อดูแนวโน้มในการแสดงความสามารถทางพฤติกรรมพื้นฐานของเด็กไทยในช่วงอายุต่าง ๆ กัน